



Cursul 13

Arta raționamentului

Al doilea nivel al logicii și percepției budiste (Pramana)

Inspirate după învățăturile lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 6

Negativ și pozitiv

În lecția 5 am vorbit despre *Yul* și *Yulchen* - **subiect și obiect**. Acum vom trece la lucruri **pozitive** și **negative**.

དགག

Gak

དུཔ

Drup

Gak înseamnă **negativ** și *Drup* înseamnă **pozitiv**.

Acest subiect, care se concentrează pe negativ, este foarte important pentru studiul vacuității. Pentru că dacă vrem să demonstrăm vacuitatea trebuie să negăm ceea ce nu există cu adevărat.

Negarea ideilor greșite despre vacuitate.

Au apărut multe idei greșite despre vacuitate, și de aceea trebuie să învățăm să le excludem. Ele sunt în cadrul lui *Gak*. Trebuie să dovedim logic altora că aceste idei nu sunt adevărate.

- ca, de exemplu, vacuitatea este să stai și să te uiți la un perete alb.
- sau să medităm numai asupra respirației sau să ne observăm gândurile
- sau să încercăm să ne curățăm mintea de gânduri în meditație.
- sau că vacuitatea este conștientizarea luminoasă a minții noastre. Strălucirea minții nu poate fi vacuitate, pentru că strălucirea minții este un fenomen în schimbare. Vacuitatea este absența.



- sau cei care vorbesc despre strălucirea minții, spun că faptul că ești conștient, este cumva vacuitate. Nu este vacuitatea. Este altceva. Este unul dintre agregate.

Asta nu înseamnă că meditatorii avansați nu ajung la experiența strălucirii minții. Dar asta nu este experiența vacuității. Este altceva. Și nu trebuie să fim atât de avansați pentru a ajunge la acest nivel.

Definiția lui Gakpa

Gakpa este **Gak** la care se adaugă **Pa**.

དགག་པ་

Gakpa

Gakpa este ceva ce negăm. Ceva ce căutăm să excludem.

Iată definiția lui Gakpa în tibetană:

རང་དངོས་སུ་ཉོག་པའི་སློབ་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཉོག་པ་
དགོས་པའི་ཚེས།

rang ngu su tokpay lu rang gi gakja ngu su che ne tok gupay chu

Rang ngu su tokpa - percepție directă

Lu - starea minții

Rang gi gakja ngu su che ne - după eliminarea directă a tot ceea ce neagă

Tok gopay - trebuie perceput,

Chu - lucru.

Iată definiția în română: definiția unui lucru negativ sau ceva pe care căutăm să-l excludem,

„Definiția unui lucru negativ este un lucru care trebuie perceput de o stare a minții care îl percepe direct printr-un proces de eliminare directă, a ceea ce neagă”.

Un exemplu ar fi vacuitatea.

Gakpa este ceva negativ.

Pentru ca mintea să perceapă un lucru negativ, cum ar fi vacuitatea, ea trebuie mai întâi să nege ceea ce neagă vacuitatea, adică lucrurile care există în sine.



Trebuie să negăm existența de sine a lucrurilor.

Deci, scopul acestei lecții este de a înțelege că vacuitatea este absența a ceva. Ea este ceva negativ.

De aceea vacuitatea nu poate fi zidul alb; prin urmare, nu poate fi o minte care este goală de gânduri. Minte care este goală de gânduri nu este vacuitate, pentru că mintea este ceva care se schimbă, vacuitatea - ceva neschimbător. Minte este un lucru care există, vacuitatea este absența.

Pentru ca mintea să perceapă un lucru negativ, cum ar fi vacuitatea, ea trebuie mai întâi să excludă sau să taie direct existența a ceva – un lucru care există în sine în acest caz. Minte poate percepe vacuitatea cu acuratețe doar eliminând ceva; mai întâi trebuie să ne concentrăm pe absența unui lucru care există în sine. Vacuitatea nu este un lucru pozitiv, cum ar fi conștientizarea minții tale. Vacuitatea este absența a ceva. Așadar, pentru a percepe vacuitatea în mod direct sau intelectual, trebuie mai întâi să eliminăm ceea ce vacuitatea neagă: un obiect existent în sine. Acesta este motivul pentru care vacuitatea este ceva negativ.

Care este diferența dintre *Gakpa* și *Gakja*?

Vacuitatea este *Gakpa*, este absența și nu este *Gakja*.

***Gakja* - este lucrul pe care căutăm să-l negăm, care nu există și nu poate exista.**

Exemple de Gakpa

1. Natura fenomenelor

Acum suntem în școala *Sutriștilor*. Școala nu vorbește de vacuitate așa cum suntem obișnuiți. Ea vorbește de *Chunyi*.

ཆས་ཉི།
Chu nyi

***Chu* - Dharma. *Dharma* înseamnă și fenomene.**

***Nyi* înseamnă însăși Dharma.**

***Chu nyi* înseamnă natura însăși a fenomenelor sau natura reală a lucrurilor.**

Uneori traducem prin „astfel”.



Deci, ***Chu nyi***, ar însemna **natura realității** sau **astfel**, **modul în care există lucrurile** sau **lipsa de sine**.

Acesta este termenul școlii de logică pentru vacuitate. El este ***Gakpa***. Nu este ***Gakja***, este ***Gakpa***. Natura reală a lucrurilor este un lucru negativ, deoarece dacă vrem să o percepem, trebuie mai întâi să eliminăm toate lucrurile care nu sunt. (Rețineți că acest proces de excludere mentală este diferit de descrierea școlii de logică a modului în care percepem ceva printr-o imagine mentală sau ***dun chi*** -eliminând tot ceea ce nu este lucrul)

Dacă vă amintiți am vorbit despre cum percepem pixul, conform școlii de logică, a ***Sutriștilor***. Am eliminat tot ceea ce nu este pix, și ce va rămâne va fi pixul. Deci, este și un proces de eliminare, dar nu despre asta vorbim aici.

Pentru că pixul este ceva care există, un fenomen care există. Aici vorbim despre perceperea acestui „***astfel***”, sau a acestui tip de vacuitate, sau lipsă de sine. Deci, aici este un proces conștient prin care trecem și eliminăm tot ceea ce trebuie negat pentru a ajunge la experiența lui „***astfel***”.

Acesta a fost un exemplu important de ***Gakpa*** în această școală, poate cel mai important. ***Chu nyi***, natura reală a lucrurilor, „***astfel***” care înseamnă, de fapt, că lucrurile sunt lipsite de orice natură proprie de sine. Deci, „***astfel***” înseamnă lipsa oricărei naturi de sine.

2. Spațiul gol

ཀམ་མཁའ་

Namka

Namka înseamnă **cer**. De asemenea, mai înseamnă și **spațiu**. Aici cuvântul spațiu se referă la spațiul pe care îl ocupă pixul. Spațiul în care se află acest pix. Când obiectul ocupă spațiul gol, spațiul în sine este încă gol, motiv pentru care este capabil să țină obiectul; iar când obiectul este scos din spațiu, spațiul este evident încă gol. Locul pe care îl ocupă obiectul este întotdeauna acolo, așa că spațiul gol nu se schimbă niciodată.

Este spațiul gol un lucru schimbător?

1. Să considerăm spațiul gol,
2. El este un lucru schimbător,
3. Pentru că uneori este acolo, alteori nu.

Ce spunem? ***Tak madrup***



Se schimbă când pixul umple acel spațiu? Nu, am spus că nu. Spațiul rămâne acolo chiar și atunci când pixul îl umple.

Este spațiul gol un lucru care funcționează?

Deci spunem că nu se schimbă?
Atunci nu este un lucru care funcționează?
Deci nu ține pixul în el?

Dar pixul trebuie să aibă un loc în care să fie, nu-i așa? Ocupă un loc în spațiu.
Deci spațiul îl ține acolo.

Acum vom merge mai adânc în definiția „funcționării”.
Am nevoie de mâna mea să țin pixul, mâna nu face niciun efort. Nu funcționează, nu face nimic. Spațiul nu face nimic pentru ca pixul să fie în el. El face loc pentru pix, dar nu face nimic pentru asta. Atunci putem spune că spațiul îi permite pixului să fie acolo, dar el nu funcționează.

Ce este spațiul gol?

Trebuie să definim ce este acest spațiu despre care vorbim.
Spațiul gol este definit ca simpla absență a oricărui obstacol fizic.

Ken Rinpoche spunea: *fără blocaje.*

El a vrut să ne ajute să ne imaginăm cum ar fi să percepem direct vacuitatea golul direct. El spunea: „Uitați-vă. Totul este liber. Curat, curat, limpede, clar, clar, fără blocări. Nici măcar un fir de praaf. Limpede, clar, clar”.

Desigur, că nu asta este vacuitatea. De ce? Pentru că claritatea este ceva ce vine din simțuri, ceva ce pot descrie în cuvinte, în gând, în imaginație. Vacuitatea nu este așa. Este doar o încercare de a-mi descrie ceva în termenii pe care îi pot înțelege, ceva care nu poate fi descris în cuvinte și gândire. Dar asta ajută.

Uneori, vacuitatea este numită „lumina clară”. Ei spun „lumina clară”, dar nu este o lumină fizică clară. Tot ce credeam că este acolo - nu este!

Deci acest spațiu, este pur și simplu absența oricărui obstacol. El este mereu acolo, nu se schimbă niciodată. Uneori este ocupat, alteori nu este ocupat, dar nu se schimbă.

Așadar, pentru a ne putea gândi la acest spațiu, trebuie să excludem lucrurile care ar putea să-l blocheze sau să-l umple, sau să nu-l permită.



Când îți spun „gândește-te la acest spațiu gol”. Cum te-ai gândi la un spațiu gol? Îndepărtăm din el ceea ce poate împiedica să fie un spațiu gol. Deci este un proces de eliminare. Trebuie să trecem printr-un proces de eliminare: spunem „nu e asta, nu e asta... e gol”.

Deci, spațiul nu înseamnă spațiul dintre doi pereți, nu asta se înțelege. Este spațiul pe care îl ocupă obiectele.

Încercați să nu confundați spațiul gol cu vacuitatea. Pentru că spațiul este un lucru geografic, dacă vreți, are un loc - pe când vacuitatea, nu are loc. Nu este un lucru geografic, nu este un lucru fizic. Vacuitatea nu se află nicăieri. Spre deosebire de spațiul gol, care are o locație.

Întrebare: De ce spațiul este gol chiar și atunci când pixul este în el? Este greu să înțeleg cum ceva este gol când există ceva în el.

Răspuns: Pixul este în spațiul gol. Unde este acest pix, acolo este și spațiul gol. Și acest spațiu gol este acolo și când pixul nu mai este și este încă acolo și când pixul este. Pixul se află în spațiul gol. Pixul este scufundat în spațiul gol. Nu este ca apa, de exemplu. Pentru că atunci când pun pixul în apă, el elimină apa care era acolo înainte. Nici nu este ca aerul, pentru că, acolo unde este pixul, moleculele de aer nu pot fi. Deci acesta este spațiul în care se află aerul, în care se află pixul.

3. Un lucru negativ care implică altceva

Un al treilea exemplu pentru *Gakpa*, va fi puțin lung.

ལྷེ་སྤྱི་ཚོ་ལོ་ཉི་པར་ཟས་མི་བྲལ་

Hle jin tsunpo nyinpar se misawa

Primele două silabe sunt nume.

Hla – înger. În sanscrită - *Deva*

Jin înseamnă „a da” în tibetană, **Jinpa** înseamnă a da. În sanscrită - *Data*.

Devadata este tradus în tibetană **Hle jin**. În engleză au spus John Smith.

Tsunpo – gras, dolofan,

Nyinpar - în timpul zilei,

Se - mâncare,

Mi – nu,

Sawa - a mânca,

Se misawa - nu mănâncă mâncare.

John Smith, cel gras, care nu mănâncă niciodată în timpul zilei.



Aceasta este o glumă care se referă la un călugăr dolofan care nu mănâncă niciodată în timpul zilei; faptul că nu mănâncă în timpul zilei este negația -- absența mâncatului. Cu toate acestea, implică faptul că el mănâncă pe furiș noaptea, pentru că asta îl face să fie dolofan.

Este un fel de Gakpa, care implică altceva. Sugerează că se întâmplă altceva, poate mănâncă noaptea. Și asta se numește în tibetană:

ཚེས་གཞན་འཕྲིན་པ།

Chu shen penpa

Chu - lucru,

Shen - altul.

Penpa - sugerează sau implică.

Spunând că dolofanul John Smith nu mănâncă niciodată în timpul zilei, sugerăm că există altceva care nu este scris aici. Și celălalt lucru este **Gakpa**, neaga celălalt lucru.

Două tipuri de lucruri negative

1. Un lucru negativ care este absența a ceva

མེད་དགག།

Me gak

Gak - negație, ceva ce negăm.

Me - nu este,

Me gak - ceva care nu este, o absență a ceva.

De exemplu, un lucru care are existență de sine. Acesta este **Me gak**. Nu există așa ceva.

Me gak este **ceva care nu este**. Ceva care lipsește, este **Me gak**.

Exemple de lucru negativ care este absența, Me gak

a. Vacuitatea (lipsa de sine)

སྟོང་པ་ཉིད།

Tongpa Nyi

Vacuitatea este Me gak



De ce anume este goală vacuitatea? De un lucru care există de la sine. Vacuitatea este simpla absență a unui lucru care există în sine, un lucru care nu depinde de karma ta.

Nu putem descrie cu adevărat un lucru care există în sine. De ce? - pentru că nu există așa ceva! Dar putem descrie cum gândesc oamenii despre un lucru care există în sine, pentru că există așa ceva. Oamenii percep lucrurile ca existând de la sine.

De exemplu, cum pot să vă descriu ceva care există de la sine? Soțul meu care mă enervează, nu există așa ceva! Chiar dacă ar fi vrut să mă enerveze, nu ar putea, pentru că nu există cineva care să mă poată enerva. **Dacă eu cred că soțul meu mă enervează, atunci eu îi dau existență proprie de sine. Dar nu există nimeni în afară care să mă poată enerva. Imposibil. Vine doar din karma mea. Dar dacă mă enervez pe el, indică faptul că îl consider ca existând în sine. Acest lucru indică faptul că nu îi înțeleg vacuitatea lui.**

Așadar, cum să-ți descriu pe cineva care există în sine când nu există? Îți voi descrie pe cineva care mă enervează. Deci, data viitoare când spunei că cineva vă enervează, atunci vorbiți despre ceva care nu a existat niciodată. Așa ne irosim vorbele. Discutăm fără rost, în loc să facem ceva util.

Așa că de fiecare dată când credem că cei care ne enervează nu vin din noi, vorbim despre **Gakpa**.

Chiar mai rău. Vorbim despre **Gakja**. Vorbind despre un lucru care nu există. Și ceea ce îl face **Gakja** - este faptul că nu numai că nu poate exista, ci nu a existat și nu va exista niciodată. Cel cu existență de sine care mă enervează - nu există.

A crede că cineva este prost este un altfel de **Gakja**. Gradul în care sunteți supărați pe cineva, indică cât de mult ați înțeles sau nu vacuitatea. Sau, hai să spunem altfel, că ați înțeles aceste lucruri la lecție, dar întrebarea este cât de mult le-ați integrat, cât de mult le trăiți în viață? Pentru că afecțiunile mentale sunt cele care hrănesc ignoranța noastră.

O afecțiune mentală găsește întotdeauna un obiect pe care să fie supărat, pe care să-l critice, pe care să-l judece, și asta ne hrănește ignoranța, care dă o anumită existență de sine aceluia lucru, care de fapt este doar proiecția mea și nimic mai mult.

De fiecare dată când mintea mea este tulburată, într-un fel, de o problemă sau de o persoană - le fac să existe de la sine. De fiecare dată, fără excepție. Uneori oamenii, spun „Ok, ok, am auzit, dar... și încep să spună o poveste.

Aici este munca noastră - povestea pe care ne-o spunem. Dacă se întâmplă ceva neplăcut în viața noastră, apare cineva supărat sau s-a întâmplat ceva trist, asta



poate aduce tristețe. Dar este diferit de a fi supărat pe cineva care mi-a făcut ceva sau pentru că mi s-a întâmplat ceva. Este karma noastră care ne-a provocat asta.

Cu toate că ne putem simți triști, nu vom mai spune „cum se poate întâmpla asta!”, de parcă ceva nu este în regulă. Totul se întâmplă perfect, conform karmei. Și când ne dăm seama că totul se întâmplă perfect, atunci alături de tristețea care poate însoți evenimentul, sau pierderea, sau orice altceva, va fi „oh, ok, karma funcționează, lucrurile funcționează”. Lucrurile funcționează, așa că le pot schimba.

Un alt test despre cât de mult înțelegem vacuitatea, este

- Cât de bine ne putem păstra bucuria în diferite situații.
- Cât de dispuși suntem să rănim pe cineva pentru a obține ceea ce ne dorim. Acesta este un alt test al înțelegerii vacuității.

Dacă suntem dispuși să rănim pe cineva, sau să luăm de la cineva, sau să mințim pe cineva, sau să pretindem de la cineva, sau să fim agresivi față de cineva pentru a le obține pe ale noastre - atunci nu am înțeles de unde vin lucrurile în viața noastră. Nu înțelegem vacuitatea lor.

b. Un al doilea exemplu de *Me gak* - este spațiul gol

ནམ་མཁའ།
Namka

Spațiul gol este, de asemenea, un lucru negativ care este de tip absență.

2. Un lucru negativ care implică altceva

མ་ཡིན་དགག།

Mayin gak

Yin - a fi, este

Mayin - a nu fi, nu este.

Mayin gak este negația a ceea ce nu este.

Exemple de lucru negativ care este altceva

1. John Smith, cel gras, care nu mănâncă niciodată în timpul zilei.

Acesta este *Mayin gak*. Implică altceva.



Pentru că nu este adevărat că nu mănâncă. Dacă nu mănâncă în timpul zilei, înseamnă că trebuie să mănânce noaptea.

Deci, este un caz de negație. Cuvintele pe care le folosim pentru a exprima negația, implică altceva.

Mai înainte am spus ***Chu shen penpa*** - implică altceva.

Deci, **John Smith, cel gras, care nu mănâncă ziua**, nu este cineva care nu mănâncă deloc. Implică altceva care nu a fost menționat în propoziție.

Întrebare: De ce nu spunem că mănâncă noaptea și am terminat?

Răspuns: Pentru că vrem să ajungem la conceptul de vacuitate, care nu este ceva, este absența a ceva. Trebuie să ne obișnuim să lucrăm cu negația.

2. Al doilea exemplu - sunetul este un lucru schimbător

ལྷ་མི་རྟག་པ།

Dra mitakpa

Acesta este, de asemenea, ***mayin gak***, în sensul că dacă sunetul se schimbă implică faptul că sunetul nu este neschimbător.

Întrebare: Care este diferența dintre ***Megak*** și ***Gakja*** și ***Gakpa***?

Gakpa este ceva ce negăm. Ar putea fi ceva ce negăm, care nu este aici, chiar acum, în cameră. Vreau să arăt că în prezent nu există niciun elefant în cameră. Mă uit, verific, am o idee despre cum arată un elefant, mă uit și spun: „Nu există”. Deci el este ***Gakpa***. Este ceva ce am negat. Mă uit și verific. Elefant? Elefant? Elefant? Elefant? Nu, nu există elefant.

Dar ce spunem de elefantul roz cu două capete care alergă prin cameră chiar acum? Acesta este ***Gakja***. Care este diferența? Așa nu poate exista. Nu a existat și nici nu va exista vreodată. Deci, aceasta este diferența.

Megak - este negarea unui lucru care nu există. O absență. El poate fi ceva care nu este, care poate, să existe în alt loc, în alt timp, sau poate fi ***Gakja*** care nu poate exista niciodată. Și am dat ca exemplu spațiul gol și vacuitatea.

Cuvântul negativ nu este întotdeauna folosit

Gakpa poate fi și o propoziție pozitivă, care sugerează o absență, a ceva negativ. Am văzut mai devreme două exemple în acest sens - spațiul gol și natura lucrurilor, ***namka*** și ***chu nyi***. Ambele sunt lucruri negative de tip ***Megak***, dar în ambele cazuri nu folosim cuvântul negație.

Gakpa poate fi, de asemenea, ceva care este exprimat negativ, dar implică ceva pozitiv care nu este spus.



Structura formală a logicii budiste

Am vorbit ca argumentul să fie corect trebuie să îndeplinească trei condiții:

a. Argumentul să fie legat de subiect. Am numit *Chok chu*. Deci a fost unul, că argumentul se aplica subiectului.

b. Trebuie să existe o relație necesară pozitivă între argument și afirmație, adică din 3 rezultă 2

$$3 \Rightarrow 2$$

c. Trebuie să existe o relație necesară negativă între afirmație și argument

$$\sim 2 \Rightarrow \sim 3$$

Dacă afirmația nu este adevărată, atunci nici argumentul nu este adevărat. Și aici trebuie să mai adăugăm un comentariu, care este:

d. Pentru ca argumentul să fie bun, nu este suficient să îndeplinească aceste trei condiții, trebuie să existe și el. Să fie un lucru care există.

Nu vom folosi ca argument coarnele iepurei, pentru că nu este ceva care există. Deci, trebuie să dăm un argument care este un lucru existent. Și ce este un lucru existent? Un lucru care este perceput cu *Tsema*.

Marea importanță a unei bune afirmații

- Chiar dacă ceea ce am de spus este complet adevărat în opinia mea, este foarte important să mă pot exprima prin afirmații care îndeplinesc cele trei condiții. Pentru că **chiar dacă mă refer la cel mai adevărat lucru din lume, dacă nu sunt în stare să conving, dacă nu sunt în stare să-l exprim prin argument care îndeplinește cele trei condiții, nu ajut pe nimeni cu asta. Rămâne la mine.**

- Și vă reamintesc din nou, că **adevărul nu poate fi acceptat de cealaltă parte, dacă nu stăm mai întâi pe un teren comun, dacă nu plecăm din locul în care suntem amândoi de acord.**

Cu alte cuvinte, un argument este corect atunci când adversarul este de acord:

- că argumentul este legat de subiect,
- că există o relație necesară pozitivă între argument și afirmație,



- și cu siguranță va fi de acord și cu relația necesară negativă deoarece derivă din pozitiv.

Un argument corect care implică o natură

Am vorbit despre trei tipuri de argumente, la sfârșitul lecției cinci:

1. Argumentul corect care implică un rezultat,
2. Argumentul corect care implică o natură,
3. Argumentul corect care implică o absență.

Am dat exemplul trecătorii de munte acoperite de un nor de fum.

- 1. Să considerăm o trecătoare de munte unde există un nor mare de fum.**
- 2. Trebuie să fie acolo foc,**
- 3. Pentru că există un nor mare de fum.**

Vedem fumul și tragem concluzia că este acolo foc. Argumentul corect dat este legat de rezultat. Rezultatul în sine este argumentul.

Acum vom vorbi despre ce este un argument corect care implică o natură. Acest argument în tibetană:

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དབ

Rangshin gyi tak yangdak

Rangshin - propria natură,
Gyi - al,
Tak - argument,
Yangdak - corect.

Aici cuvântul „natură” este puțin neclar. El se referă la relația **Chi jedrak** - general și specific, că **un lucru este un alt lucru**. Asta se înțelege prin „natura”. Natura sa este ca și natura a altceva.

Deci, din argument va rezulta automat afirmația dată.



Exemplu: ceva produs este de asemenea și schimbător

སྒྲ་ཚེས་ཅན།

མི་དྲག་སྟེ།

བྱས་པའི་སྤྱིར།

dra chuchen

mitak te

jepay chir

- 1. Să considerăm sunetul,**
- 2. El este un lucru schimbător,**
- 3. Pentru că este produs.**

De fapt, grupul lucrurilor schimbătoare este și grupul lucrurilor care sunt produse. Acestea sunt sinonime. Nu există ceva care să se schimbe și să nu fie produs, și nu există nimic produs care să nu se schimbe. Sau un lucru produs înseamnă automat că este schimbător, și invers. Acestea sunt, de fapt, sinonime. Acesta este un argument legat de natură, pentru că natura lucrurilor produse, este că ele sunt schimbătoare. Deci, acesta este un exemplu pe care l-am dat care implică natura sau esența, sau calitatea. Deci asta este ceea ce se înțelege aici.

(Cu toate acestea, inversul nu este neapărat adevărat. De exemplu, să considerăm sunetul; este un lucru schimbător, pentru că îl putem auzi. Toate lucrurile pe care le putem auzi sunt automat schimbătoare, dar nu toate lucrurile schimbătoare sunt automat sunete. Această relație merge într-un singur sens)



Două tipuri de demonstrați în logica budistă

Vom vorbi despre **două căi de a demonstra ceva**. Și aceasta este din nou o clasificare a argumentelor corecte:

1. Un argument este corect atunci când se bazează pe o logică bună, pe o deducție bună, pe o relație de necesitate corectă.

Aceasta se numește:

རིགས་

Rik

Rik - demonstrație logică.

2. Un argument corect în logica budistă, este și cel care se bazează pe o autoritate incontestabilă, pe o autoritate pe care ambele părți o acceptă. Ambele părți trebuie să fie de acord cu autoritatea pentru ca demonstrația să fie bună. Dacă dezbat cu adversarul și amândoi îl acceptăm pe Buddha ca autoritate incontestabilă, iar el spune: „Stai așa, de ce spui asta...”, Și eu îi spun „Dar Buddha a spus așa și așa” și îl citez pe Buddha. Acesta este un argument corect. Aceasta se numește:

ལུང་

Lung

Există un alt **Lung**, scris cu „R” deasupra. Când scrie Lung așa, înseamnă **lucruri spuse de o ființă iluminată, sau de o autoritate, sau lucruri scrise într-o sursă autentică.**

În aceste cursuri ne bazăm doar pe surse autentice, nu învățăm lucruri care nu au venit dintr-o tradiție autentică, care nu au venit de la ființe iluminate. Și acest lucru dă puterea celor predate. Noi nu inventăm Dharma, nu inovăm Dharma.

Acestea sunt cele două căi în logica budistă, ambele considerate ca demonstrații corecte - **Lung rik**.



Cum se desfășoară dezbaterea?

Cum continuăm după ce ni s-a dat răspunsul *Ma kyap* sau *Kyappa majung*?

Cum continuăm dezbaterea, când adversarul ne-a răspuns cu *Ma kyap* sau *Kyappa majung*, adică „Din argumentul pe care l-ai dat nu rezultă afirmația”. Ce facem într-un astfel de caz? Cum procedăm? Să dăm un exemplu:

- 1. Să considerăm Parlamentul,**
- 2. El se află în România,**
- 3. Pentru că se află în București.**

Dhiiii jitar chu chen

***Chu Chen*, adică să considerăm Parlamentul
Parlamentul se află în România**

Adversarul: *Chi chir*.

Atacantul: **Parlamentul se află în România
Pentru că se află în București.**

Adversarul: *Kyappa majung*. Nu rezultă. Nu mi-ai demonstrat.

Deci, atacantul mi-a dat drept argument „pentru că Parlamentul se află în București” și i-am spus „nu ai dovedit asta”. Deci, acum, ce lipsește?
Că Bucureștiul se află în România. Deci, acum trebuie să demonstreze că Bucureștiul se află în România.

Cum continuăm?

Atacantul:

- 1. Să considerăm ceva ce se află în București,**
- 2. El se află în România,**
- 3. Pentru că Bucureștiul se află în România.**

Adversarul: **Du**.

Deci, cum s-a procedat: Am luat argumentul și l-am pus ca subiect. Afirmația a rămas aceeași, după care dăm un nou argument.

Deci, am început:

- 1. Să considerăm Parlamentul,**



2. El se află în România
3. Pentru că se află în București.

Iar apoi am schimbat:

1. Să considerăm ceva ce se află în București,
2. El se află în România,
3. Pentru că Bucureștiul se află în România.

Deci ceea ce a fost 3 înainte, acum devine 1. Și 2 rămâne 2, iar acum trebuie să găsec un 3 nou.

Argument circular

Ultimul lucru care ne rămâne de făcut este un argument circular. Ce vrem să spunem?

Pe parcursul dezbaterii, adversarul se împotrivesc. Vin și îi dau un argument. Și la un moment dat, mai târziu, revin și dau același argument pentru aceeași afirmație.

Am plecat de la anumite 1, 2, 3, am făcut tot felul de modificări, la un moment dat pe parcurs, m-am întors și am ajuns din nou la același 1, 2, 3

Dacă ar fi să ne imaginăm niște grafice ale dezbaterii, atunci am vedea că s-a format brusc un cerc, ne-am întors în același loc în care eram înainte.

Deci, în această situație, adversarul îmi poate spune: „Ai făcut un cerc. Nu poți să dai din nou același argument. Trebuie să-mi dai altceva aici, pentru că nu putem continua așa, vom repeta toată povestea pe care am făcut-o înainte.

Acest lucru se numește în tibetană:

འཁོར་གསུམ།

Kor sum

Sau se mai spune:

འཁོར་རྗེེ་འཁོར་གསུམ།

Kordhi kor sum



Video despre dezbateri:

https://www.google.com/search?q=debate+buddhist+in+monastery&aq=chrome.1.69i57j33i160l5.20187j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:85f2baea,vid:Fm6WGE_efHw

<https://www.youtube.com/watch?v=VQv3u1tb1rw>